

Jernkystens helte

OPGAVE 9

Hvorfor de gjorde det:

*En stor bølge slår ind på båden og for den til at krænge voldsomt. Et lille øjeblik tror du, at båden vil kæn-
tre, men I klarer den. Du kommer til at tænke på, hvorfor I egentlig sætter jeres liv på spil ved at være red-
ningsmænd? Nogen gør det for at få en ekstra indkomst, andre gør det, fordi de har mistet nogen til havs
og derfor føler sig kaldet til at hjælpe andre. Nogen gør det, fordi guds ord er, at man skal opofre sig selv
for sine medmennesker. Andre gør det, fordi deres far gjorde det. Måske er der også nogen af jer, der gør
det for ærens skyld og for at få en medalje. Hvorfor gør du det egentlig?*

- 1.** Læs teksterne nedenfor højt for hinanden.
- 2.** Fortæl hver især til resten af gruppen, hvad de to vigtigste grunde er til, at du er redningsmænd.

OM HVORFOR DE GJORDE DET

Mange store beløb er i årenes løb blevet tilkendt redningsmandskaberne for udvisning af konduite og mod i aktioner af særlig farlig og vanskelig karakter. En af de første tildelinger af ekstrabelønninger i Redningsvæsenet fandt sted i 1852, da opsynsmanden ved stationen i Sdr. Lyngvig blev benådet med Fortjenstmedaljen i Sølv, mens mandskabet fik 55 rigsdaler til deling efter at have reddet besætningen fra briggen "Aalto" af Kristinestad. Allerede her ses en praksis, der blev fulgt i de følgende år, nemlig at opsynsmanden, og i en række tilfælde endvidere bådformanden, fik medaljer og lignende erkendtligheder, mens mandskabet modtog rede penge.

I november 1869 var redningsmandskabet i Skagen udsat for en meget barsk redningsaktion på Grenen. I december ansøgte de om ekstrabelønning: *"Her var langt mere end almindelig fare på færde, og vi måtte derfor anvende al vor kraft, både åndelig og legemlig, for at det attråede resultat kunne nås"*. Redningsmændene betegnede sig som *"fattige, uformuende fiskere, hvis hele rigdom består i talrige børneflokk"*. Byfogeden bekræftede, at redningsmandskabet havde udvist ufortrødenhed og koldblodighed. Ministeriet bevilgede 60 rigsdaler til deling mellem mandskabet. Det svarede til Ca. et halvt års fast løn (vederlag) pr. mand.

I de fleste tilfælde foretrak kystbefolkningen at tage imod medaljerne i stedet for de modsvarende pengebeløb: *"Uagtet fiskerne ingenlunde vrager pengebelønninger for udvist mod og dødsforagt, der har båret menneskeliv til frugt, sætter de dog en langt større pris på det synlige minde, og jeg tør vel sige, at tanken om at gøre sig fortjent til hæderstegnet [Dannebrogsmandenes Hæderstegn] ikke lidet bidrager til at fremkalde kappestrid, når det gælder om en dyst med det oprørte hav for at fravriste døden et udkåret bytte..."*.

Børnene af redningsfolk blev opdraget i næstekærlighedsbudet: *"Let var det ingenlunde for en barnehjerne at forstå, at opsynsmanden bestandig udkommanderede ens egen rare far ud fra den lune rede, i kulsort mørke og altid i et vejr, der lod formode, at de fleste onde ånder var sluppet løs. Når far var blevet iført alt det vadmél, huset formåede, og »Bob« og han begyndte den møjsommelige ørkenvandring til havet, mens mor og vi unger lå og lyttede til stormsuset mod hyttens stråtag, så var der god tid for mor til at fortælle os om betydningen af, at far netop gik ud i nat i sligt ondt vejr. Om mor ikke sagde det med rene ord, så forstod vi dog meningen: At det største et menneske kan øve er at sætte sit liv i vove for sin næste. Vi forstod, at netop også i denne mørke, stormfulde nat var ens far - og »Bob« ude i sligt stort ærinde. Vi var vågne, når de to gik til stranden - og det hændte også, at vi så, når de kom hjem. Mere end én gang måtte primusvarmen til for at få ispanseret om det lange fuldsæk tørt op"*.

Kilde: Andersen, G. T. & Rasmussen, A. H. Hverken for ros eller løn... Den danske kystredningstjeneste 1852-2002, s110 og s113-14. Farvandsvæsenet 2002.